

Kulttuuri

hs.kulttuuri@hiff.fi
Uutisviikko (09) 122 2593
PL 85, 00089 Sanoma

TÄSSÄ ON YLEN Mannerheim

"Suomen marsalkka on rakkauselokuva", sanoo kenialaisnäyttelijä Telley Savalas Otieno, joka näyttlee Ylen elokuvassa Mannerheimia. Hän vertaa marsalkkaa muun muassa Che Guevaraan.

HS-haastattelu

Veik-Pekka Lehtonen HS
Jaakko Lyytinen HS

YLEISRADION salamyhkäinen *Suomen Marsalkka* on kuvattu HS:n tietojen mukaan Nairobista lähistöllä Keniassa viime toukokuussa. Vain yksi kohtaus, talvisotaa kuvaava, on kuvattu Suomessa. Myös kaikki elokuvan näyttelijät ovat kenialaisia. Iltalehki kertoi tiistaina, että Mannerheimia esittää Ylen elokuvassa "afrikkalaisyytiminen" mies. Kyseessä on kenialainen näyttelijä Telley Savalas Otieno.

HS TAVOITTI Telley Savalas Otienon tiistaina Kenian pääkaupungista Nairobista. "Kyllä minä esitan *Suomen Marsalkka* -elokuvassa Mannerheimia", näyttelijä sanoo. "Elokuva oli mahtava juttu."

ELOKUVAN ohjaaja ja suurin osa kuvauksryhmästä ovat kenialaisia. Suomen Marsalkka yhdistelee afrikkalaista tarinankerrontaperinnettä ja Mannerheimin elämäntarinaa. Tarinassa sekoittuvat Suomen ja Kenian historia sisällissotien ja sankarinmyynteineen. Elokuvan kielinä ovat swahili ja englanti. Vain 50-minuuttisen elokuvan ensi-ilta on Rakkautta ja Anarkiaa -elokuvafestivaaleilla 28. syyskuuta. Elokuva esitellään Ylen Teema-tv-kanavalla myöhemmin syyskuuta. Elokuvan lisäksi Yle teki Keniassa elokuvan teosta kuusi-osaisen dokumenttisarjan, joka esitellään Teemalla loppuvuonna.

ELOKUVIA keskittyy Mannerheimin persoonaan ja ihmisuuteen. Savalas Otieno sanoo, että rooli Mannerheimia oli vaikea. "En halunnut näyttää häntä jyrkkinä, vaikka olenkin itse jyrkkä auto-onnettomuuden jäliltä. Mutta sitten kun sain univormun päälleni, ajattelin, että olen syntynyt tällaiseksi pitkäksi ja jyrkäksi." Näyttelijä kiinnosti Mannerheimissa ristiriitaa. Marsalkka on epävarma esimerkiksi rakkaudessa. Yhtenä hahmona elokuvassa on Mannerheimin rakastettu Kitty eli Catharina Linder. "Halusin näyttää, miten epätyydyttynyt Mannerheim oli. Millaista oli, kun marsalkka oli yksin, vaikka emme sitä koskaan voikaan tietää."

NÄYTTELIJÄ Telley Savalas Otieno on syntynyt vuonna 1977. Hän on toiminut valokuvamallina Italiassa. Työhistoriaan kuuluu pestejä heidänpoimijana, matkakooppajana ja englanninopettajana Italiassa. Nyt Savalas Otieno asuu Nairobissa. *Suomen Marsalkka* -elokuvan viime vuonna häntä kuvattiin "yhdeksi Kenian parhaista näyttelijöistä". Savalas Otieno sanoo, että *Suomen Marsalkka* on paras elokuva, jossa hän on ollut mukana. Rooli on myös hänen uransa suurimpia, sillä hän on aiemmin ollut lähinnä statista roolissa elokuvissa kuten *Lara Croft: Tomb Raider* ja *Bernardo Bertoluccin* ohjaamassa *Best of Me*.

SAVALAS OTIENO sai Mannerheimin roolin kokeilusta kulta. "Näin Kenian kansallisteatterin seinällä julisteen, jossa haettiin näyttelijää." Kokeiluvaiheissa päällällä oli satoja ihmisiä. "Olin kohtauksessa Gustaf, ja olin kostmassa nuorta kaunistä Kitty-tyttöä. Mannerheimillahan oli tulla lyhyt suuren tyräkö, eikö olikin? Kohtauksessa Kitty oli kylmäksiksen ja torjui kosinnan, eikä Gustaf ymmärtänyt miksi." Savalas Otieno sai roolin oman käsityksensä mukaan siitä, että suomalaiset hankkeen vesivät pit-

STANDARD DIGITAL WORLD

Kenialainen Telley Savalas Otieno näyttlee Mannerheimia Ylen elokuvassa. Arkkistokuvassa hän poseeraa hiekillä.

vät hänen ja Kittyä näytelleen kenialaisnaisen kemoista. Savalas Otieno kertoo, että vasta kuvauksen jälkeen hän sai tuottaja Erikko Iyytsestä kuulon elämäntarinan *Mannerheimin muakalats*-vuoel, jonka on kirjoittanut brittitutkija John Screen. "En ollut kuullut Mannerheimista ennen elokuvaa. Kaksi kuukautta sitten kuin hänestä netistä ja kirjasta ja ajattelin, että mitä jos olisin lkenut kirjan etukäteen, olisin pelännyt tätä elokuvaa." Savalas Otienon mukaan *Suomen Marsalkka* kuvattiin viidessä päivässä Nairobista lähellä Kasikirjoituksen reki pyöräilyä, johon kuuluu muun muassa Emma Taulo. "Silloin emme tiennet, että tämä oli näin kuvia kaatava hanke", Savalas Otieno sanoo. "Erikko oli hyvin hermostunut kuvauksissa, ja me kenialaiset yritimme sanoa, että rauhoitu, tämä on vain elokuva. Erikko vastasi, että ei tämä ole vain elokuva, tämähän on elokuva Mannerheimista." "Nyt osat ovat vaihtuneet. Minä olen se, joka on pelossa, mikä minä olen Mannerheimista puhumaan." Savalas Otieno sanoo, että *Suomen Marsalkka* on elokuvahankkeen "kreisi". Koska eihän mukaan Afrikassa ole kuulut Mannerheimista. Siksi myös tykkään tästä elokuvasta."

KEN LÄHTEIDEN mukaan Ylen Mannerheim-elokuva maksoi vain runsaat 20 000 euroa. Suomessa elokuvanäyttelijöiden päiväpalkka on noin 800 euroa eli noin tuhat Yhdysvaltain dollaria. Paljonko sinulle maksettiin, Savalas Otieno? "Suadettiin oli hyvin nuku. Erikko selitti minulle tilanteen ja minä ajattelin, että ehkä ensi kerralla." Ei tehnyt tästä rahasta? "Kyllä minulle maksettiin, mutta että tuhat dollaria päivstä, kuulostaa uskomattomalta. Minulle maksettiin sen verran koko elokuvasta."

ONKO *Suomen Marsalkka* sota-elokuva vai love story? "Rakkaustarina. Rakkaustarina sodan aikana. Sotilas on siinä rakastunut, kolme kertaa. Seilausta on tapahtunut minullekin, ja se auttoi minua. Oikeastaan jonkun pitäisi tehdä sellainen elokuva: Mannerheimin naiset." Millaisena näet Mannerheimin nyt? "Vau, vau, vau, vau", Savalas Otieno sanoo aluksi. Sitten hän alkaa puhua Kenian siirtomaahistoriasta. "Tiedän, että hän oli imperiaalisti, aristokraatti ja kuningasvallan kannattaja, ja että hän oli kiinnostunut sotilastaidoista." "Mutta me emme voineet kuvitella, että länsmieskin on ikinä ollut valtiota, joka on taistellut itseään yrittänsä puolesta."

NÄYTTELIJÄ Intouutu vertaamaan Mannerheimia italialaiseen Mahatma Gandhiin, etiooppilaiseseen Nelson Mandelaan ja itäisen Kenian ensimmäiseen pääministeriin Jomo Kenyattaan. "Kenialaiset tykkävät siitä, että te suomalaiset ette koskaan ottaneet siirtomaat Afrikasta. Elokuvan kautta kenialaiset voivat tutustua suomalaisen tarinaan, taisteluun itsemäärämis oikeudesta. Mannerheim ei ollut Lenin, Stalin tai Trotski, hän taisteli isänmaansa puolesta." "Vapustaistelijat ovat erilaisia kuin imperiaalistit - sellaista kuin Che Guevara - niitä, jotka ovat alustavastajan puolella. Kun kenialaiset saavat kuulla Mannerheimista, he tulevat pitämään häneä."

Elokuvan tuottaja Erikko Lyytinen Ylestä ei halunnut kommentoida hanketta. Erikko Lyytinen ei ole sukua Jaakko Lyytinenle.

Carl Gustaf Emil Mannerheim (1867-1951) toimi 1940-luvulla Suomen presidenttinä. Marsalkka hänestä tuli 1942.

KOMMENTTI

Yle yrittää riisua myytin

Jaakko Lyytinen HS
jaakko.lyytinen@hiff.fi
Kjojoittaa on HS:n kulttuuritoimituksen esimies.

Ylen Mannerheim-elokuvan ilmestymisen tavoite on myyttisen hahmon riisuminen. Kun katsomme kenialaista Mannerheimia, näemme kenties ihmisen emmekä kivettyntä ikonin. Yleinen ajatus, joka saattaa hukkuu julkisuusmyrkyrään alle. Mannerheim on Suomessa edelleen hahmo, jonka räjäyttämällä komeroteatteriryhmä tai tuntematon muke-teatterintekijä saavat julkisuusvartiinsa.

KOHU ON taattu, kun kansallinen yleisradioyhtiö tekee elokuvan, jossa Mannerheim on afrikkalainen.

Tekijöiden tarkoituksena on filmisesti tunkkaisen isänmaallisuuden lysenalaisminen. Sankaritarnat ovat universaaleja, ja sankaritkin ovat ihmisiä. Muutama Mannerheimin varjia elokuvasta taatuksi pillastuu. Älkää ampuko näkemäni. Olenaisempaa olisi pohtia, onnistuuko Ylen kengänmaahabudjetilla Keniassa tehämä Mannerheim-elokuva aidosti kertomaan meille jotain uutta kalutusta ihmisestä, josta karvoi myytin.